

Als je van politici duivels maakt - Bart Maddens

ma 06/06/2016 - 11:11 Bart Maddens

De opkomst van Donald Trump roept herinneringen op aan de triomfen van het Vlaams Blok in de jaren 90. De partij rolde toen van de ene provocatie in de andere en werd in steeds heftiger bewoordingen gedemoniseerd in de media. Gevolg: ze werd steeds populairder bij de kiezers. Het "sociologisch plafond" moest keer op keer naar boven worden bijgesteld.

Bart Maddens doceert politieke wetenschappen in Leuven. Hij volgt de communautaire discussies op de voet.

Met Trump is het net hetzelfde. Er is nog een andere gelijkenis: in beide gevallen gooien ook intellectuelen en kunstenaars hun moreel gezag in de weegschaal om kiezers te waarschuwen. Bij ons gingen schrijvers als Hugo Claus en Tom Lanoye heftig te keer tegen uiterst rechts. In de Verenigde Staten ondertekenden onlangs een paar honderd gerenommeerde auteurs een anti-Trump-manifest.

Misschien wel de meest bekende is Stephen King. Dat die bestsellerauteur er relatief progressieve opvattingen opna houdt en eerder naar de Democraten neigt, was al langer bekend. Maar nu waagt hij zich toch wel heel ver op politiek terrein. Eerder al zond hij agressieve anti-Trump-tweets de wereld in, zoals: "Dat ook maar iemand in Amerika zou overwegen om voor deze rabiate coyote te stemmen, maakt me sprakeloos."

Voorspelling?

Stephen King heeft dan ook een bizarre affiniteit met het fenomeen Trump. Volgens sommige fans heeft hij de opgang van Trump 37 jaar geleden voorspeld, in zijn roman *The Dead Zone* van 1979 (in het Nederlands vertaald als *Dodelijk Dilemma*, in 1983 verfilmd door David Cronenberg). King heeft er ook al zelf naar verwezen in een van zijn anti-Trump-tweets.

In de roman voert de auteur een zekere Greg Stillson ten tonele. Dat is een succesvol projectontwikkelaar (en gewezen bijbelverkoper) die bezig is aan een politieke blitzcarrière. Zijn manier van doen lijkt akelig goed op die van Trump. Stillson is een schijnbaar clownesk figuur, altijd met een gele bouwvakkershelm op. Hij wordt aanvankelijk door niemand ernstig genomen. Zo'n hansworst wordt toch nooit verkozen, denkt men. Hij is even grappig als grofgebekt en werkt zich in de belangstelling met groteske voorstellen. Zo wil hij milieuvervuiling bestrijden door het afval naar de ruimte te schieten.

Zijn steeds drukker bijgewoonde en popconcertachtige meetings verlopen in een sfeer van geweld en provocatie. In de peilingen schiet hij als een komeet omhoog. Zijn verkiezing tot president lijkt onafwendbaar.

Vermoorden?

Kun je aan Greg Stillson het nucleaire arsenaal van de Verenigde Staten toevertrouwen? Kun je het risico nemen dat zo iemand roekeloos op de rode knop drukt en een kernoorlog veroorzaakt? En als je ervan overtuigd bent dat dit

Recentste opinie

- 10:04 Hoop op vrede in Colombia - Ernesto Rodriguez Amari
- 14/11 Betogen op Koningsdag: Hallo, waarheen met ons leger? - Yves Huwart
- 14/11 Voor vrouw en land - Aya Sabi
- 13/11 Het volk bepaalt de toekomst van Taiwan - Lukas De Vos
- 12/11 Geeft Trump de doodsteek aan het klimaat? - Thijs Van de Graaf

OVERZICHT OPINIE

Recentste Opinie & Analyse

- 9:53 De realiteit is hier griezeliger dan de fantasie - Geert Hoste
- 10:04 Hoop op vrede in Colombia - Ernesto Rodriguez Amari
- 9:35 Sire, geniet van uw vrije Koningsdag! - Fred Breuls
- 14/11 Betogen op Koningsdag: Hallo, waarheen met ons leger? - Yves Huwart
- 14/11 Voor vrouw en land - Aya Sabi
- 13/11 Trump tart de tegenstellingen - Bert De Vroey
- 13/11 Het volk bepaalt de toekomst van Taiwan - Lukas De Vos
- 12/11 Geeft Trump de doodsteek aan het klimaat? - Thijs Van de Graaf

VOLLEDIG OVERZICHT

risico reëel is, dat de verkiezing van zo iemand onnoemelijk leed zal veroorzaken, ben je dan niet moreel verplicht om daar een stokje voor te steken, en dat met alle mogelijke middelen?

Met dat ethische dilemma kampt het hoofdpersoon uit de roman, Johnny Smith. "Als je in een tijdmachine kon springen en kon teruggaan naar 1932, zou je dan Hitler doden?" Ja toch. Dat is voor hem het doorslaggevende argument. Uiteindelijk besluit hij om Stillson te vermoorden.

Ook Volkert van der Graaf lijkt via een soortgelijke ijzeren 'ethische' logica tot de moord op Pim Fortuyn te zijn gekomen, vlak voor de verkiezingen van 2002. Fortuyn vormde een groot gevaar voor de zwakkeren in de samenleving, verklaarde hij achteraf. Volgens de opiniepeilingen zou Fortuyn ongezien veel macht krijgen in Nederland. Hem doden zag Van der Graaf als de enige manier om dat gevaar alsnog af te wenden.

Woord en daad

Maar er is wel een essentieel verschil met Johnny Smith uit The Dead Zone. Stephen King zou natuurlijk Stephen King niet zijn als er ook niet iets paranormals aan de hand was in de roman. Zijn hoofdpersoon is een helderziende, die iemands toekomst kan zien door hem aan te raken.

Tijdens een verkiezingsmeeting drukt hij Greg Stillson toevallig de hand, en meteen wordt hij overrompeld door een visioen van een nucleaire holocaust. Hij weet dus wat er zal gebeuren als Stillson wordt verkozen. En dat maakt dat we makkelijk met hem kunnen sympathiseren, ook al is hij een moordenaar.

In de echte wereld weet niemand wat zal gebeuren als Trump wordt verkozen. Stephen King mag dan een briljant auteur zijn, een helderziende is hij niet. Net zoals we niet weten hoe het met Nederland gelopen zou zijn onder minister-president Fortuyn.

Maar misschien kunnen we wel een beredeneerde gok wagen. Met figuren als Trump en Fortuyn wordt de soep nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend. President Trump zal snel tegen de grenzen van het systeem botsen en door het systeem worden opgezogen.

Zeker, Trumps adviseurs maken zich vandaag sterk dat "hij altijd zichzelf zal blijven". Wat had je gedacht? Toch laat het zich gemakkelijk raden dat we op de Republikeinse Conventie in Cleveland al een veel salonfähigere Trump te zien zullen krijgen. Zijn schreeuwerige baseballpet annex lachwekkende standpunten zal hij dan wel thuislaten.

Agressieve woorden

Dat zal Stephen King en andere beroemdheden er allicht niet van weerhouden om Trump te blijven diaboliseren. Aangezien de Amerikaanse kiezer minstens even tegendraads is als de Vlaamse, zou dat weleens een omgekeerd effect kunnen hebben.

Maar nog los daarvan lijkt het excessief demoniseren van politici een uiterst gevaarlijke praktijk. Want als het opknopen van een pop een zot al op moorddadige gedachten kan brengen (zoals Etienne Vermeersch beweert), hoeveel meer zal dat dan niet het geval zijn als een politicus systematisch wordt afgeschilderd als de baarljke duivel?

E-mail	Permalink	Aanbevelen	Delen	63	Tweet
--------	-----------	------------	-------	----	-------

**DE
REDACTIE.BE**

FLANDERSNEWS.BE
FLANDERNINFO.BE
FLANDREINFO.BE
HOOFDPUNTEN
MEEST GELEZEN
CULTUUR & MEDIA

15:44 Tear gas and water cannon against protesting soldiers in Brussels

15:25 Police charge against demonstrating soldiers

14:45 Belgian military stage demo

12:17 Delvaux fetches €2.4 million in New York

11:43 Police change anti drink-drive tactics

11:24 Two die in Verviers altercation

11:12 Flemings increasingly less royalist

10:21 David Bowie's Tintoretto heading for Antwerp

14/11 Belgian priests accused of

14/11 Proximus to test 5G technology

14/11 Tattoo artists thrill in Brussels

14/11 BelgoDutch order new frigates and minehunters

14/11 Half over 45's at risk of diabetes

14/11 New pink bag for our refuse?

14/11 Belgium annihilates Estonia

14/11 Fog and accidents mar morning commute

14/11 Three bodies recovered from RAF Lancaster

13/11 "Europe can no longer rely on the U.S. for its security"

13/11 "Trump is not such a bad guy" - David Neyskens

13/11 Two Flemish students predicted Trump's victory 3 months ago in a thesis

[één](#) [canvas](#) [ketnet](#) [radio1](#) [radio2](#) [klara](#) [mnm](#) [stubru](#) [sporza](#) [deredactie.be](#) [cobra.be](#)

[vrt © 2016](#) [bedrijfsgegevens](#) [jobs](#) [gebruiksvoorwaarden](#) [privacy](#)

VRT

